

En spændende tur til Sødal skov

Den 25. januar 2001 besøgte jeg Else og Kristen Abrahamsen, Tinghøjvej 32, Vammen. Mit ærinde var at aflevere en bog: Tjele på langs 1998, som deres datter Linda Krans, Rødding havde bestilt til forældrene. Samtidig ville jeg gerne søge oplysninger om bautastenen i Sødal Skov. Fra en tidligere snak med Jens Peter Giversen på Sødal havde jeg fået at vide, at Kristen Abrahamsen var den person, der vidste mest om seværdighederne i Sødal skov. Han var født og opvokset, - og boede stadig som nabo til skoven. Skoven havde tillige været hans arbejdsplads gennem hele livet.

Kristen Abrahamsen kendte udmærket Bautastenen (1). Det han havde hørt fortalt om stenen var, at den skulle have været en slags vejvisersten, der skulle fortælle vejfarende, at de var på rette vej. Han kunne ikke erindre, hvornår han først havde hørt navnet: Bautasten.

Efter at vi havde drukket en kop kaffe, foreslog Kristen, at vi skulle tage en tur rundt i skoven, så han kunne vise mig nogle af de steder, han gerne ville vise frem. Først havde han fortalt om en "runddysse" (2), der var kommet frem ved rydning af et skovområde østligst i skoven. Da de store skovmaskiner havde ryddet området, blev Kristen opmærksom på, at der et sted var noget, der kunne minde om et menneskeskabt anlæg. Han gjorde sagkyndige opmærksomme på anlægget, der nu er blevet fredet, men som i dag ligget ufremkommeligt og tilgroet. [Vi besøgte ikke stedet].

Kristen gav mig kopi af et skovkort, hvor han havde afmærket nogle af de ting, han synes, vi skulle se. På turen rundt i skoven så vi først (3) en cirkelformet plads indrammet af et jorddige. Den "gamle" Lund havde fortalt, at det var en Studefold, hvor studene/kreaturene kunne samles om natten. Vejen forbi studefolden kaldes "Postens Sti". Kristen husker fra sin drengetid, hvordan posten på cykel benyttede denne vej/sti på sin rute rundt til beboerne.

Dernæst fik jeg forevist Grejs Høj (4). En stor høj hvor der var gravet hul i toppen, så et stort gravkammer lå synligt. Væggen i kammerets sydside var intakt med store flade

kampesten. Nordsiden var mere eller mindre dækket af nedskreden jord og bevoksning med små buske. Kammerets dæksten er tilsyneladende fjernet.

Kristen fortalte, at der lidt syd for vejen ind til Grejs Høj var rester af en gammel stensat brønd, kaldet Smedens Kjæl (5). Navnet skulle stamme fra at den gamle Sødal-smed hentede vand i brønden. Denne smed boede i et - nu forsvundet - hus der lå lidt ind efter Vrå. Brønden var blevet delvist fyldt op efter, at man havde fundet et rålam, der var faldet i den. [Vi søgte ikke efter Smedens Kjæl.]

På turen videre rundt i skoven passerede vi Baronens Høj (6). Det er skovens største og flotteste gravhøj. Lidt efter kom vi til Rakkerkulen (). Det er stor rund fordybning i terrænet, der ligger på en bakkes sydskråning. Fra syd fører der en "vej" ind til bunden af hullet. Der ikke tegn på opgravninger - i form af væsentlige volde - rundt om fordybninger. Gamle Lund havde fortalt at de døde dyr for Sødal blev slæbt ud til hullet. Her tog rakkerne sig så af dem (spiste dem??).

Derefter kom vi forbi den kunstigt opstemmede sø, som "Møllebækken" løber igennem. Kristen kan huske da man lavede dæmningen (7), der skulle opstemme vandet. Der var rester af en dæmning på stedet. Og entreprenøren, der lavede jordarbejdet ved dæmningen fandt i undergrunden nogle lange gamle egepæle, der kunne fortælle, der på dette sted tidligere havde været en menneskeskabt opstemning. Her har den gamle Sødal Vandmølle måske ligget. Navnet Møllebækken kunne tyde på det. Længere fremme hedder Møllebækken Røddå.

Vel hjemkommen til gården igen fremviste Kristen Abrahamsen med glæde sit "museum" indrettet i den tidligere stald. Her var en stribe gamle og nyere håndredskaber og andre ting, der har været benyttet i egnens landbrug m.v. Der var ældre maskiner og markredskaber, samt andre ting, som Kristen havde haft øje for at få samlet op mens tid var. Ikke blot var tingene der, - men Kristen havde en historie, at fortælle om alt.

Ved afskeden blev jeg inviteret til at komme igen, så vi kunne få set hele skoven og udsigten over Rødsø.

Knud Erik Riisager

Kopi af kortet med Kristen Abrahamsens markeringer.

De **røde tal** har jeg sat ind, de svarer til markeringer i teksten herover.

